

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Valor historic de la colonisació africana

Comens d'any nou senyalarà una renovació trascendental en la geografia política: acabarà l'independència del darrer gran Estat africà: el Marroc. Si descomtem la quasi incògnita Abissínia y l'obscura república de Libèria,

tot l'immens continent negre romandrà, de fet y de dret, sota l'acció dominant de la rassa blanca; y com, desde la desaparició de les repúbliques del Transvaal y Orange, no queden tampoc en aquell territori Estats regits per oligarquies de blancs independents d'Europa, pot dirse que l'Àfrica restarà, plenament, com una colònia europea. Europa exercirà, respecte a la vella Libia, l'acció parasitaria que durant tota l'Edat Moderna ha vingut exercint sobre la jove Amèrica. Perquè es curiós el fenomen de que la colonisació d'Amèrica, ab tot y haver estat empresa molt temps després que la d'Àfrica (ja comensada en temps de Roma) es arribada al seu coronament definitiu ab algunes centúries de ventatja sobre'l de la colonisació africana.

El món mahometà està travessant un penós moment: el Marroc esdevé protectorat; Trípoli sofreix l'anexió italiana, desmembrant encara més l'imperi turc; Persia, la nació que s'aguantava gracies a les rivalitats entre anglesos y russos, entre'ls dominadors de l'India y els del Turkestan, se veu sota un ultimatum moscovita que menassa seriosament la seva existència. Aqueixa branca religiosa del semitisme sembla predestinada a esdevenir la presa dels cristians, y tal volta els nostres temps seran mirats, històricament, com la veritable fi de les Creuades. Aquell Tunis ont va morir de la peste Lluís IX, durant la vuitena creuada, està ja avui en mans de la nació del Rei sant. El mahometisme es essencialment inadaptable, reclus, tradicionalista, a diferencia de l'altra branca semítica, el judaisme, la rassa més dutil y adaptable de quantes se coneixen.

Davant les noves etapes colonials que van a comensar, té cert interès fer lo que'n diuem una sinopsi de l'estat d'evolució colonial en el món d'avui.

Hi ha una ascensió gradual desde la colònia a l'Estat independent. Prenent avui com a terra irradiadora de domini l'Europa (com ho fou en els orígens historics l'Àsia) direm que les altres quatre parts del món senyalen els graus diversos de la personalitat nacional dels agrupaments humans. Hi ha un transformisme per als Estats, pera les formes humanes socials y polítiques, com hi es pera les especies.

L'Àfrica es avui el grau primer, el grau que'n diuem prehistoric, en aqueixa marxa ascendent desde la colònia a l'Estat. Tota colònia comensa per esser una lluita de rasses entre'ls indígenes y els colonisadors. Si els indígenes són irreductibles, inassimilables, moriran sense remissió com a rassa. Es probable que aquesta sia la

destinació històrica de la rassa negra, com ho ha estat pera l'americana y l'oceànica. L'Àfrica futura serà probablement un sementer de noves poblacions blanques, com l'Amèrica o l'Austràlia d'avui. Els Estats Units del Sur d'Àfrica són, probablement, la primera forma d'aqueix nou món.

L'Àsia es el segon grau de la lluita colonisadora. La rassa groga, a diferencia de la negra, s'es manifestada essencialment assimilable. En la guerra russo-japonesa va lliurar-se, en realitat, la batalla entre colonisadors y aborígens; y aquets triomfaren. El Japó es la forma de l'Àsia nova, que's formarà per una ascensió biològica de la rassa groga, y no per una ab-

A la barberia d'en Pepe

EL POBLE:—Mestre, m'esteu fent mal...

CANALEJAS:—Però si es una navaja completament democràtica...

EL POBLE:—Doncs... sembla la mateixa del barber que tenia abans.

sorció d'ella per la blanca. Els esforços repetits de modernisació xina, sobre tot el darrer, en sentit republicà, senyalen nous avenços en aqueix camí. L'Àsia, doncs, se salvarà probablement de l'irradiació imperial europea, y formarà ella mateixa un veritable imperi irradiador.

El tercer grau són les grans illes oceàniques, Austràlia y Nova Zelanda; terres blanques sobre un solar selvatge, però sotmeses encara a una metròpoli europea. El Commonwealth australià es el moment típic d'aqueixa dignificació. Y Anglaterra, qui té la gloria d'haver constituït la Federació Sud-Africana l'endemà mateix de la guerra ab els boers, té la

gloria paralela d'haver constituït els Estats oceànics (y el Canadà) ab una autonomia que es, de fet, una independència garantida per la metròpoli. Observi's que les fórmules més avançades del socialisme practic han tingut camp d'experimentació en aqueixes novíssimes civilitzacions oceàniques.

El quart grau, en fi, es Amèrica: es l'independència nacional com a terme del camí que comensa en la colònia; es la virilitat després de l'infancia y l'adolescència. Y no sols es l'independència nacional, sinó també el principi de nous imperis, ja que'ls Estats Units extenen avui a les terres oceàniques (Hawai, Filipines) el poderós tentacle colonial.

La veritable epopeia colectiva de l'humanitat es aqueixa; y d'aqueixa manera se resol en transcendència poètica l'història, l'història que la mera successió cronològica dels fets ens mostrava seca y muda, òrfena de tot sentit.

**

En resum: el primer d'aquells graus es la formació d'una oligarquia dominadora de colons sobre una terra d'habitants endarrerits. Exemple: Àfrica.—El segon grau es la victòria dels indígenes sobre els colons, per assimilació de la cultura dels invasors. Exemple: el Japó a la Mandxúria y a Corea, contra l'invasió russa.—El tercer grau es la plena autonomia dels nuclis de colonisadors, formant noves civilitzacions. Exemple: Austràlia y Nova Zelanda.—El quart grau es l'independència y l'imperialisme de les antigues colònies, ja erigides en Estats independents. Exemple: Amèrica, singularment els Estats Units.—Tal es la gran llista de coses de l'evolució colectiva humana.

Cal dir, també, que hi ha una colonització espiritual o d'idees, que obra, fins dins la mateixa Europa, sobre els pobles endarrerits o anacrònics. El renovament de Portugal es obra reflecta d'aqueixes influències. Els esforços de renovació espanyola també ho són. Hi ha una lluita entre'ls que'n diem *indigenistes* (a l'africana, com ho es genialment el Dr. Unamuno) y els *assimilistes* (com ho fou genialment en Costa). Els uns exalten el medi; els altres volen domarlo pera modificarlo. Tot el *Kulturkampf* hispànic d'avui està reclinat en aquesta fórmula. La gran qüestió de la colonització interna nostra's troba aquí, ja desde'l segle XVIII. Y ara que volem participar en l'empresa de l'assimilació de l'Àfrica a Europa, no deixa d'esser curiós observar que nosaltres sufrim, espiritualment, la mateixa ansia de renovació que alterarà, materialment, les terres llibres.

GABRIEL ALOMAR

Dono coralment les gràcies a tots quants s'interessaren per mi aquets dies, ab motiu del meu procés.

Campanya necessaria

Es d'absoluta necessitat una creuada ferma contra l'actual govern, fins a conseguir que deixi el poder el funest Canalejas. Ab en Maura podrà encèndressens la sang, però ab en Canalejas se'n revolta l'estomac. Es preferible morir de ràbia que de fastic.

Ja sabem que totes les paraules d'amor a la democràcia y totes les promeses de culte a la llibertat, eren xarop de boca; no podem pensar que darrera d'elles s'hi amagués l'odi africà contra les associacions obreres y el poc respecte a la llibertat dels ciutadans que ha demostrat, d'ensà que governa, l'actual ministeri. Ja ens constava la manera com havia educat a la seva gent en Sagasta, l'home del tupè; però no'ns creiem que'ls deixebles deixessin enrera al mestre, fins a l'extrem de pregonar públicament, com ha fet en Romanones al banquet de l'Hotel Ritz, que'ls partits se fan forts en el poder perquè desde ell poden protegir als amics.

Hem de fuetjar fortament al govern actual per la seva passivitat en la resolució de les qüestions religioses, per les seves complacències ab els elements reaccionaris, pel seu odi a la premsa republicana; hem de combatre an en Canalejas per la seva verborrea pinxeca, indigna d'un home de govern. Y més que tot hem de procurar la caiguda de l'home funest que pertorba la tranquil·litat d'Espanya perquè darrera d'ell, inspirant la seva política, hi ha en Maura, y nosaltres volem les situacions clares y que dongui la cara qui vulgui governar en reaccionari. Si en Maura vol manar, que demani el poder a qui pot donarli, y llavors el poble espanyol tindrà al seu enfront, al menys, un home franc, que, sense mentir falsos amors a la democràcia, obrirà ab arreglo al seu criteri sincerament reaccionari.

Mentrestant, per solidaritat ab les classes obreres, desconsideradament perseguides; per companyerisme ab la premsa republicana, sistemàticament denunciada; per pietat envers els presos per delictes d'opinió, crudelment oblidats; per homenatge a la causa de la llibertat y de la Democrà-

cia, cínicament befada, y per respecte a la pròpia dignitat, hem de fer constantment, tossudament, enèrgicament campanya contra l'actual situació, fent la pau del temps que una part de l'opinió lliberal, y especialment de l'opinió republicana, va estar tontament en benèvolat expectació, confiant en les paraules manyagues d'en Canalejas.

Perduda tota mena d'esperansa, ja no hi ha lloc a cap mica de consideració.

JEPH DE JESPU

LA REACCIÓ BURGESA

No pot negarse que quasi per tot arreu s'està produint actualment una forta reacció burgesa. Davant del menassador moviment obrer, les classes mitges, especialment, organitzen la seva defensa y's preparen a resistir els assalts cada dia més forts de l'obrerisme.

El fenomen es, en el fons, natural. Les classes mitges, en aqueixos darrers temps, han experimentat un sentiment de panic. Els mètodes del sindicalisme revolucionari les han esporuguides. Les grans vagues dels obrers carritaires de França y d'Anglaterra els han fet temer, no ja com una cosa llunyana y confosa, sinó com un perill concret y immediat, aqueixa revolució social que fins ara havien considerat com un *mit* de la literatura comunista. «Això va de debò!», s'ha dit la burgesia. Y veient que pels camins empresos darrera per l'obrerisme se podia arribar aviat a un capgirament total de la nostra societat y a l'abolició de la propietat individual, la gent de la classe mitja ha vist perillar el seu patrimoni. Ha sentit, també, l'esperit de classe. Y com que la classe mitja es, en totes les nacions, nombrosa y forta; com que representa una gran suma d'interessos; com que encarna avui tot un moment de la civilització humana, el seu redreçament ha estat formidable, y ha oposat, innegablement, una resclosa a la riuada proletària. Aquesta reacció burgesa ha fet regular, o ha aturat al menys, els progressos del sindicalisme obrer.

Però no cal que's fassi il·lusions la classe mitja. La resclosa que ha oposat a la riuada del proletariat en revolució no conservarà indefinidament el seu poder. En efecte: mentres la burgesia ha arribat a portar quasi al màxim la força de la seva resistència, el proletariat pot multiplicar la seva força d'agressió. L'impetu de la riuada creixerà, y per fi s'endurà aigua avall la resclosa burgesa, si aquesta no cuita a obrirli pas lliure per medi de reformes progressives y radicals.

A. R. y V.

BATALLADES

No tenim Corts, es cert; però tenim hotels aont els professionals de la política donen banquets als homes que senten la necessitat d'esplaiarse, y, sobre tot, d'esplaiarse davant d'un públic adicte, congregat solzament pera aplaudirlos.

An aquest ignocent recurs ha apelat el senyor Canalejas, presentantse l'altre dijous al Hotel Ritz, de Madrid, y pronunciant un discurs al final d'un tiberi ab que'ls liberals de la Cort celebraven el seu darrer triomf electoral.

¿Què va dir el jefe de la situació en aquesta festa de família?

Moltes coses, però poques, ben poques que puguin interessarnos.

**

Per exemple: Va dir que ell, abans, era sembrador d'idees y que avui que es Govern està satisfet de la seva obra (!).

Que dos anys de poder l'han ensenyat molt y li han proporcionat desencants y amargures (!!).

Que ell no havia promès mai banquets de carn de capellà y de frare (!!!).

Que volerlo fer caure a copia de conjures domèstiques es una picardia (!!!!).

Y que'l dia que reuneixi les majories dirà coses que ara's calla (!!!!!).

**

Perfectament.

A un conjunt de vulgaritats tan pobres com aquestes, nosaltres no hi podem respondre més que ab la consabuda fórmula oficinesca:

Quedem enterats...

Enterats y somrient.

¡Casualitat?

Serà lo que sigui, però el fet es que'l dissabte, dia de la famosa batalla del Hospital Clínic, conseqüència més o menys directa d'una brutalitat d'*El Progreso*, en Lerroux no era a Barcelona y don Emiliano havia sortit cap al estranger.

No es el nostre proposit treure d'aquesta doble ausencia deducció de cap classe, però tampoc volem estarnos de ferla constar.

Consignant, ademés, que aquesta nova casualitat porta un número ja bastant alt en la llarga llista de les que tenim observades.

No tot ha de ser fel y vinagre.

Del Nord d'Àfrica ens arriben bones notícies. Les tribus rifenyes de l'esquerra del riu Kert s'han sotmes en blok, renunciant a la lluita y deixant de molestar, com sempre que podien venien fentho, a les tropes espanyoles.

Seixanta caps de colla d'aquells indomits montanyesos varen presentar-se el diumenge ab bandera blanca a les nostres avansades, demanant la pau y manifestant que estaven ja cansats de guerrear y de fer mal y de rebre'n sense profit.

Ja era hora!...

**

¿Durarà molt aquesta sumissió?

Tractantse d'una gent quasi tan informal y voluble com els polítics madrilenys, no hi ha que fiarse'n massa de les seves promeses.

Però, qui dia passa, anys empeny.

Lo cert es que, desde aqueixa presentació, la calma ha reascut al Rif com per encant y que per ara no's dispara allí cap tiro.

Arri poc o molt.

Per si unes curanderes xines estaven o no estaven en el dret d'exercir a Lisboa la seva industria, l'altre dia va armarse en l'hermosa ciutat del Tajo la de San Quintín, originantse un escandol que per algunes hores va tenir a la capital de la jove república en estat de guerra.

Hi hagué càrregues de cavalleria, tiros, una bomba, assalts d'edificis, numerosos ferits, detencions en massa y tot el lamentable acompanyament d'aquesta mena de funcions al aire lliure.

Es verdaderament trist l'espectacle que per una causa tan futil han donat els bons portuguesos.

La república, ans que tot y per damunt de tot, ha de ser la pau.

El desordre y el motí permanent—convé no oblidarho—són els més terribles enemics de la democràcia.

Nosaltres, que hem tingut un 1873, podem donarne fe.

En Nakens, parlant d'automobils:

«El día que supe que Lerroux había llegado en uno de su propiedad a las puertas del Congreso, sufrí una contrariedad grande, lo lamenté y me dije:

«El primer atropellado por el automóvil de Lerroux, será Lerroux. Tiene derecho como cualquiera, y más que muchos, a poseerlo. Pero sobre ese derecho indiscutible, está el deber indeclinable de no dar pretexto a los enemigos para señalar debilidades que ponen en ridículo a los representantes de un Pueblo que tiene hambre de tantas cosas: de pan, de instrucción, de justicia...»

¡Molt ben xafat!...

**

Però hi ha que posar a les manifestacions d'en Nakens un petit reparo.

Hi ha que recordar que en Lerroux havia passat deu anys de la seva vida dient a les multituds que l'automobil era el *vehículo de la burguesía*, y ensenyantles a aborir-lo y odiarlo.

Y un home que del automobil n'ha dit tot això ¿pot avui decorosament presentar-se da-

No es mal programa

—¿Veus? Tu hi tens un duro.

—¿Y si traïem la primera?

—Baixarem a Barcelona, y llogarem un automobil, y dinarem a la Rabassada, y anirem a veure la Meller y farem... tot lo que tu vulguis.

vant dels seus, repapat en el veícol que ell, ab ses prèdiques, va ferli odiar y aborrrir?
El poble es bo y es manso, però no tant com en Lerroux se figura.
«Sab, el director d'El Molin, què diuen ara moits lerrouxistes, quan veuen al seu caudillo passejar com un marquès en el vehícolo de la burguesia?»
—Vaja, aquest home deia mal dels automobils, perquè ell no podia anarhi.—
Per això resulta una veritat com un temple dels més grans la frase d'en Nakens:
«El primer atropellado por el automóvil de Lerroux, será Lerroux.»

Un petit avís útil.
El vinent dimars, dia 5, se posarà a la venda el magnífic *Almanac de «L'Esquella de la Torralba»* per 1912.
Preu, com sempre, una pesseta.
De moment, no'ls diem sinó això.
«Se'n recordaran?»

Armonies de la situació.
En Canalejas voldria que tan bon punt s'obrin les Corts—sigui pel Janer, sigui per les kalendes gregues—quedin immediatament resolts els suplicatoris que pera processar a alguns diputats hi ha presentats a la Cambra.
Però en Moret—que cabalment presideix la Comissió encarregada de la reforma del Reglament del Congrés en lo que's refereix an aquet punt—es de parer que això dels suplicatoris no porta gens de pressa y que, per lo tant, cal discutirho ab tota la calma possible.
—Lo qual vol dir—pensarà el lector—que'l senyor Moret, intel·lectualment superior an en Canalejas, té també més carinyo que'l quefe del Govern a les immunitats parlamentaries.
Doncs... *nada de eso tiene el chocolate* de don Segimón.
Si en Moret opina de la manera que hem dit, es únicament pera fastiguejar an en Canalejas, ben convensut—y ab això no s'equivoca—de que's les posicions s'invertissin, en Canalejas, que ara creu que'ls suplicatoris s'han de resoldre ben depressa, exigiria que's discutissin ben poc-a-poc, tan sols pel gust de fer la guitza an en Moret.
Per aquets deliciosos viaranys camina avui la política espanyola.
Y per ells, a marxés dobles, ens en anem tots plegats a cà'n Pístraus.

El senyor Canalejas, al explicar en el seu discurs del Hotel Ritz l'obra democràtica que ha realitzat desde'l poder, va fer una manifestació que no volem deixar passar per alt.
«Por primera vez—va dir—un diputado socialista ha venido a los escaños del Congreso.»
Ja ho sabem, però ¿y què?
«¿Qué ha volgut donar a entendre, ab aquestes paraules, el quefe del Govern?»

Perquè, una de dugues: o en Pau Iglesias—que d'ell se tracta—va sortir elegit per medi de la trampa, o es, en efecte, diputat pel vot lilegitim dels seus electors.

Si es lo primer, ¿com s'atreveix el senyor Canalejas a confessar que un diputat ho es mercès a les maniobres dels agents ministerials?

Y si realment l'Iglesias deu l'acta, com sab tothom, a la soberana voluntat dels electors, ¿per què el president del Govern s'apunta aquet fet en la seva fulla de serveis?

Al senyor Canalejas el perd la mania d'enraronar.

Y en català ja hi ha un adagi que ho diu:
«Qui molt... discursaja, molt erra.»

¡Obriu, obriu!...

«¿Què hem de fer, cavallers? ¿Per què no s'obren les mai prou alabades Corts d'Espanya?»
«¿Fins quan han de ser valids els pretextes ab que don Pep Camàndules ens ve, dia tras dia, aplaissant aquesta hora desitjada?»

El país vol Congrés. Fervent idòlatra de les institucions parlamentaries, quan ell mira deserta la tribuna (no aqueixa que a la Rambla se pregona a cinc centims cada vespre); quan el crit dels *conspicuos* de la patria, entre immenses onades de retòrica, del alt Sinai hispànic no devalla, el poble s'impacienta, sent que quelcom li falta y, trist y melancolic, se pregunta:
—¿Què fan aquets verdums? ¿Per què no canten?

Sí!... Que s'obrin les Corts, que s'obrin prompte. Les nacions no tan sols respiren aire; respiren també idees, y aquestes ¿ont podrem anà a buscarles, si el Congrés, que es el lloc ont se fabriquen, té les portes tancades y en elles hi ha un lleterero que diu, sis mesos hà: *No se despacha?*
Ja n'estem tips y cuits d'aquet silenci.
Si als de dalt els agrada, els de baix ho veiem d'altra manera, y volem que se'ns dongui lo que'ns manca. Sí, senyors. ¿Per què havíem de callarho, si es aquest un anhel que'ns surt de l'ànima?»

Anyorem aquells dies deliciosos en que del Parlament en l'ampia sala, ressona d'un Moret o un Vázquez Mella l'inspirada paraula y els taquígrafs, quartilla tras quartilla, escriuen estupendes parrafades que l'endemà en les planes dels diaris fan dels bons subscriptors caure la baba.
Necessitem el goig que'ns proporciona el diputat que emplea mitja tarda en demanà una nova carretera que sols an ell fa falta, y el que ataca a un ministre perquè nega una plassa a un cosí de la seva cara esposa, y el que troba que Espanya no farà res de bo fins que ell governi y pugui dedicar-se a curarnos els mals que'ns afligeixen ab el sublim ungüent del seu programa.
Volem, en fi, tornà a aquells moments èpics en que, sentint encara la gran frase que ha fet en Canalejas o la que li ha clavat qualsevol altre, al entrà a casa nostra, reventant de patriotisme entusiasme y pensant ja en la gresca que a bon segur per l'endemà's prepara, ens diu la nostra dona:
—¿Sabs?... El pa s'ha apujat altra vegada.

C. GUMÀ

La pau en el Kert

OTS els diaris ho han dit. En la comarca rifenya del Kert la pau es feta. Nosaltres, que sempre hem combatut l'aventura cruenta del Marroc, que sempre hem vist ab dolor, y adhuc ab ira, les contingencies guerreres y tràgiques de la política seguida a l'Àfrica pel govern de Madrid, hem rebut ab sincera alegria la nova de la pau. Benvinguda sigui! Ens queda, emperò, una espina al cor. Quan durarà aquesta pau? Les situacions pacífiques, tractantse dels rifenyis, venen a esser edificis aixecats damunt de la sorra... Ja ho veurem.

Heusaquí que la concertació de la pau en el Kert ens ha permès remarcar un detall mitg humoristic. El *Progreso*, el nostre insubstituible *Progreso*, també ha parlat de la pau. «Però quina pau?—li podrien preguntar els seus lectors, si no tinguessin les potencies entelades.—No'ns havíem dit cinquanta vegades, ab motiu dels darrers fets d'armes a les vores del riu Kert, que no n'hi havia de guerra? Doncs, si no hi ha hagut guerra, com s'ha pogut fer la pau?»

Bromes apart, val a dir que l'anomenada pau del Kert se presta a consideracions ben serioses. La més important se deriva del fet d'haver-se acabat les hostilitats per medi d'una mena de tractat de pau ab els capdills de la jarca.

Totes les campanyes militars d'Espanya al Marroc s'han acabat de la mateixa manera: tractant ab els enemics y fent ab ells una serie de concessions mútues. Per l'aixafament absolut de l'enemic no se n'ha acabat mai cap. Les diverses guerres de Melilla, especialment, han tingut totes el mateix epíleg que la del Kert.

Això hauria d'esser una gran ensenyansa, una gran lliçó pera'ls nostres patrioters y pera'ls nostres africanistes, perquè demostra que són quimeres els seus plans de dominar el Rif y ferne unes quantes provincies més d'Espanya. Ja pot donarse avui per demostrat que no pot *aixafarse* als rifenyis, malgrat els danys que se'ls causa. Y això no es pas degut a que les nostres tropes siguin poc valentes, sinó que té per causa principal la manera d'esser d'aquella rassa feréstega y les condicions d'aquell terreny inhospitalari. Allí la rassa es més forta que'ls nostres canons, y la naturalesa es més dura que les bales dels mausers. Y són uns boigs o uns malvats els que empenyen el

poble y l'exèrcit cap a una guerra de conquesta, la qual engoliria en enormes quantitats la sang d'un país ja dessangrat y pobre.

Els governants y els periodistes, els polítics y la gent de negocis, els intellectuals y els treballadors, han de fixarse be en aquesta pau que acaba de concertarse. S'havia parlat, durant molt de temps, d'una *operació definitiva* que no havia de deixar cap rifeny ab el cap en el seu lloc. Els mateixos ministres, imprudents, feren concebir sobre aqueixa operació grans esperances. Y després hem vist com s'ha desistit de l'operació, y com s'ha arribat a la pau, tractant ab els quefes de la jarca. A nosaltres ens sembla molt be que s'hagi acabat aixís la guerra; lo que no'ns va semblar be fou el quixotisme y l'ignorant arrogancia de mesos enrera.
Convencemnos tots plegats de que'l Marroc, y particularment el Rif, es dur, molt dur de peiar. Si, seguint els mals consells dels nostres famosos africanistes, persistíssim en volèr-nosel menjar, fora ben facil que acabessim de fernos malbé la ja prou deplorable dentadura que'ns queda.

FULMEN

Sinceritat ministerial

Encara que sembli mentida, sobra als homes que'ns governen temps y humor pera banquetejar. Els mals-de-cap, els amoinos de tota mena que preocupen a l'immensa majoria dels ciutadans espanyols, no arriben a entristir als governants.

Els ministres banquetegen, valentse de la més petita ocasió pera divertir-se y passar alegrement l'estona. Ara mateix, ab l'excusa de festejar als regidors monarquics madrilenys, aixís als que acaben com als que comensaran dintre d'uns dies, s'ha celebrat en l'Hotel Ritz un banquet ministerial, banquet anunciat de molt temps abans a sò de bombo y platerets. Lo d'obsequiar als regidors se vegé a darrera hora que no passava d'esser un pretext. El veritable mobil del sopar ha estat, més aviat, un motiu buscat per en Canalejas pera passar llista dels seus, y, un cop comptades les forces, veure si, per qui correspon, se li assegura la continuació en el Poder, ab tot y les embestides dels enemics, lliberals en sa major part.

Al banquet va anarhi en Romanones. No assistí, tractantse de menjar, hauria sigut, pera ell, la més grossa de les seves inconseqüencies.

En Romanones, home ocurrent, de paraula desinvolta, d'ademan resolt y gest viu, parlà a l'hora dels brindis. El discurs d'en Romanones, que s'expressà sense embuts, gràficament, signé la nota de la festa. Es el comte un home que no abarca intrincats problemes de govern. La seva ciencia política es una cosa planera, a l'alcans de qualsevol. No s'ha fet el seu magí pera madurar iniciatives que requereixin un esforç mental seriós y reposat. Són les eleccions, es el maneig de la cinia electoral el fort y l'habilitat de don Alvar, y d'eleccions parlà en la festa, sincerantse a la seva manera de la fama de xanxuller, de tupinaire, que l'acompanya.

En Romanones digué esser partidari de lo que anomena ell *política practica*. Dels ressorts de governar no'n desprecia cap, per baix y per incorrecte que a primera vista sembli. D'aquí que, dintre la política pintoresca, encara en boga, tingui la seva figura un relleu extraordinari, y sigui la seva forsa tinguda per indispensable.

El moment més oportú pera organitzar els partits—digué textualment en Romanones—es aquell en que s'ocupa el Poder, perquè, sobre comptarse ab tots els elements, *se pot afavorir als amics*.

En Romanones, home practic per excelencia, creu el primer dever dels governants dispensar protecció als amics.

Y, en classe de convensut, no s'oblida un sol moment d'acompanyar a la prèdica l'exemple.

BAC DE RODA

EN la grandiosa tragedia titulada *El frac de la supressió dels Consums*, que ab tan brillant exit se representa actualment a Madrid, també hi ha les seves notes còmiques.

¿En volen dugues de ben divertides?

Allà van.

Se presenta *nada* menos que a casa del senyor Canalejas el recaudador del impost sobre l'inquilinat, y li entrega el recibo.

—¡Y ara!—crida, espantat, el president del

Govern:—¿Mil pessetes per trimestre'm volen fer pagar?

—Aixís ho porta la papeleta.

—Doncs digui al que l'ha omplerta que no sab lo que's fa.—

En efecte: segons la tarifa aprovada, al senyor Canalejas solzament li correspon pagar 300 pessetes trimestre.

¡Y n'hi clavaven 1000!...

L'altre episodi té lloc en el domicili d'un celebrat autor comic, a qui, segurament, el lector haurà aplaudit més d'una vegada.

—Si es servit—li diu el recaudador, allargantli un recibo.

L'interessat el pren, el llegeix atentament y, més atentament encara, el torna al empleat.

—Això no es per' mi. Aquí ¿veu? diu: *Doña Rita Ana*. Y jo, això, no m'ho he dit mai.

—¿Quin es, doncs, el nom de vostè?

—Don Vital Aza.

Com ens judiquen els nostres veïns.

Un escriptor parisenc dels més clarividents, parlant de si a la República francesa li convé o no li convé que Espanya s'apoderi de Tanger, opta resoltament per l'afirmativa.

¿Per què?

La raó es graciosa a tot serho.

«Perquè Tanger—diu—no té més que un valor estrategic; y un punt estrategic, ¿en quines mans més inofensives podriem posarlo que en les mans d'Espanya?»

O sigui: ¿Què'ns importa que se'l quedi, si tampoc ne farà res?

Si això no es dirnos inútils, y gent sense cap idea, y impotents y papanates, que venga *Dios y lo vea*.

¡Sant Marc, Santa Creu!...

Durant la primera quinzena del passat Novembre la recaudació de les diverses rendes del Estat ha suferit una baixa de cinc milions.

Y com que segurament ab els gastos deu haver succeït tot lo contrari, y en comptes de baixar de cinc milions hauran pujat de deu, ajúdnme vostès a sentir... y a pagar les conseqüencies d'aquet xoc de pugues y baixes.

Perquè, la darrera pesa d'aquesta mena de saraus ja tots els espanyols la coneixen. En aquella famosa polca que té per titol:

«*Un altre emprèstit!*»

Coses d'Espanya.

L'Ajuntament de Málaga va concebir l'hermosa idea de suprimir els Consums. Y sense encomanarse a Deu ni al diable, ¡zis zas!, trassa unes quantes ratlles sobre un paper y... ja estan suprimits.

Però, com que'ls Ajuntaments espanyols no's recorden mai de res, el de la terra de les panes y el vi bo va oblidarse de que una part del deute municipal d'aquella ciutat està garantit precisament per la renda de Consums.

Y, es clar, apenes els tenedors d'aqueix deute s'han enterat del acord del Ajuntament, han presentat contra ell un recurs que deixa a la corporació malaguena ab un pam de nas.

Perquè, es lo que ells li diuen:

—Obligat, segons els tractes, a pagarnos els interessos de lo que estas deventnos ab els rendiments dels Consums, si tu els suprimeixes, ¿ab què'ns pagaràs?

Y com que l'argument no té rèplica, l'Ajuntament de Málaga haurà de deixar el seu magnífic projecte pera millor ocasió.

Y els Consums, ressurgint de les cendres abolicionistes, seguiran consumint als pobres malaguenyis.

A la Cambra francesa, d'ara endavant, els diputats parlaran un quart d'hora.

Vetaquí una cosa que a Espanya no's podria reglamentar.

¿Com se les arreglarien, els nostres conillots de guix?

Ab quinze minuts els uns ne tindrien poc y els altres massa...

Perquè els diputats espanyols acostumen a pecar per això: per muts o per xerraires.

Ha sortit el primer número d'un setmanari orgue de la Joventut Monàrquica Conservadora.

El tal periodie se titula *Acción* y porta el retrat de don Alfons en la primera plana.

«Acción?»

Ja'm penso qui es el primer *accionista!*

L'Ajuntament de Barcelona ha rebut instancies pera denunciar l'incompatibilitat de 10 regidors electes.

Entre ells hi ha el senyor Pic, que, segons diuen, no pot ser concejal per què ha sigut contractista del Municipi.

Esperem que's farà llum sobre'l particular.

Després de la pau (?) de Melilla

—Dongui'm un passatge per' Espanya.
—¿Ida y vuelta?
—Home... potser sí que serà lo més prudent...

Y ningú més interessat que ell en això de fer llum...
Es electricista!

Per encàrrec superior, tots els capellans, al dir la missa, afegeixen aquets dies una coetilla que diu: *pro muliere prœgnante*.

Saben a què's deu aquesta llatinitat?
A que hi ha una senyora que torna a estar de nou.

De modo que, o jo sé poc de llatí, o això de *pro muliere prœgnante* vol dir: «que tingui una hora ben curta».
Amen.

Els joves purs y candorosos dels nostres *Requetès* preparen una gran festassa per al dia de l'Immaculada.

Hi pendrà part don Dalmacio Iglesias.
Es la única *màcula* que hi haurà.

Ens enterem pel ben informat periòdic *L'Asino* de que al poblet de Bagnara (Italia) existeix un vicari que pesa una mica més de 190 kilos.

Vès què farà quan serà rector!
Cent noranta kilos!
Si fos tocino, l'haurien de matar dues vegades.

En el Teatro Apolo, de Madrid, s'ha estrenat una sarsuela en dos actes, *La familia real*, deguda a la ploma d'en Martínez Sierra. Y es curiós el resum crític que'n fa un reviser d'aquella localitat.

Fixinshi be:
«*La familia real* no gusta, però, gracias al vestuario y al decorado, creemos que habrá familia para días.»

Entre un advocat, un metge, un electricista y un capellà discuteixen sobre quina de les ciències podia considerarse com a més antiga.
L'advocat deia:

—La Jurisprudencia's practicà ja en el Paradís al formarse judici a Adam y Eva.

El metge afegia:
—La cirugia es més vella, perquè a Adam li va fer Deu una operació al treureli una costella.

L'electricista objectà:
—La palma ens l'emportem nosaltres, o sinó fixeuvos que molt abans de tot això Deu va dir: «*Fiat Lux*», y tot s'iluminà.

—Permètinme que no sigui immodest—exclamà aleshores el capellà. Jo guanyo. La ciencia clerical es la més antiga. O sinó, diguin: Abans de la llum, què hi havia?... Les tenebres!

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2220

- 1.* XARADA I.—Moscatell.
- 2.* Id. II.—Recadé.
- 3.* MUDANSA.—Pare-Pera.
- 4.* CONVERSA.—Reuma.

XARADES

I

Soc poeta y mon cap val,
doncs hi ha *prima-dos* de sobres;
tinc *quart-tres* més que's manobres
y em diuen que soc *total*.

A. PIT

II

Primera, vocal;
la dos, al revés,

un aliment es.
¿Y què es el *total*?

A. PIT

III

Hu Hu-dos-tres-quart, la Marta
té una cosina *total*,
molt cinc-doble y tersa-quarta,
casada ab un general.

A. N. B.

TARGETA

MARIA DURAN MARIN

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el títol d'una comèdia catalana.

P. QUERALTÓ T.

ANAGRAMES

I

L'Agna ha vingut de *Total*,
tot y seca com un pal.

EUDALD SALA

II

Un *tot* va comprà en *Total*
per' menjar-se'l per Nadal.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

SINONIMIES

I

—Es molt *tot*, senyor *Total*,
que jo cobri el meu jornal.

II

Pagant al *tot*, m'han *total*
molt menos de lo que val.

III

—Aont vas, Agustinet,
tot *sol*, estant tan malalt...?
—Com que tinc bastant de fred,
m'en vaig a pendre'l *total*.

EUDALD SALA

CONVERSA

—Escolta, Joseph: [Si el diumenge vols venir a Montserrat, avisa'm.

—No crec pas que hi vagis.
—Jo aniré a Montserrat, pesi a qui pesi.
—Tot sol?
—No, home; ab els dos que ja t'he dit.

P. QUERALTÓ T.

JEROGLIFICS

I

++LUNO++
1 DILLUNS +
FA

M. SERRATS

II

LCCI
0000
D
Nota GI Nota
R S

RICARDO LAFFITTE

Aviat!... Aviat!... Aviat!...

ALMANAC

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera l'any 1912

Aviat!... Aviat!... Aviat!...

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olin, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.